

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การท่องเที่ยวทางอากาศยาน

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

ครูผู้สอน ครูชลรัถย์ คงกำเนียด

ทบทวนความรู้...จับคู่คำศัพท์

เทวา

กำราบ

สัมพันธ์

สิงขร

สายัณห์

สัมพันธ์

มะม่วงกวน

สายัณห์

เวลายืน

สิงขร

ภูเขาลูก

กำราบ

ทำให้กลัว

เทวา

เทวดา

คำนี้อ่านอย่างไร

“อาชยาน”

สามารถอ่านได้ ๒ แบบ

อา-ชะ-ยาน / อา-ชะ-หยาน

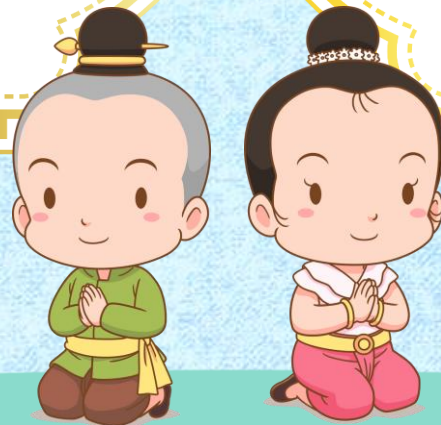
คำถามชวนคิด ?

คำถาม :

นักเรียนเคยท่องจำ
บทอาขยานเรื่องใดมาบ้าง

คำตอบ :

แมวเหมียว รักษาป่า
เด็กน้อย พระอภัยมณี สังข์ทอง
วิชาเหมือนสินค้า ฯลฯ

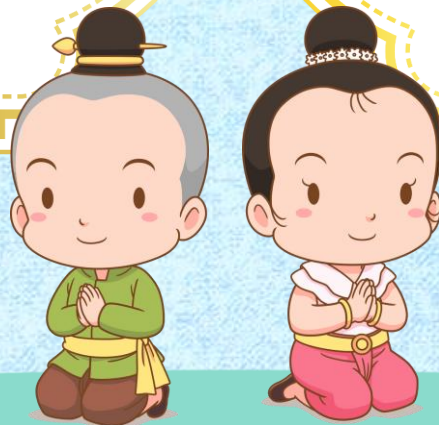
คำถามชวนคิด ?

คำถาม :

การท่องจำบทอาขยาน
มีประโยชน์หรือไม่อย่างไร

คำตอบ :

มีประโยชน์ โดยสามารถ
นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ใน
การดำเนินชีวิตได้

การท่องเที่ยวอาสาชยาน

เรื่อง ชุนซ่างชุนแผน

จุดประสงค์การเรียนรู้

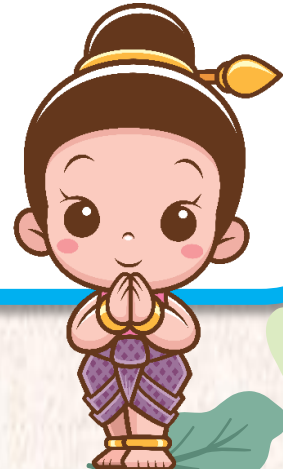
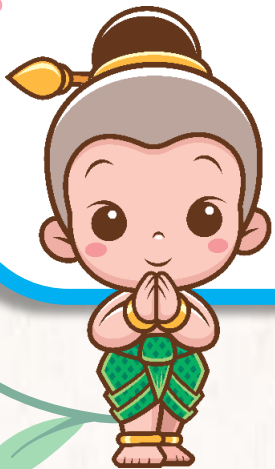
- ❖ บอกหลักการท่องจำบทอาขยานได้
- ❖ ท่องจำบทอาขยานจากเรื่อง ชุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม ได้
- ❖ นำข้อคิดจากบทอาขยานไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ความหมายของบทอาขยาน

บทอาขยาน คือ บทท่องจำ,
การเล่า, การบอก, การสวด,
เรื่องเล่า, นิทาน

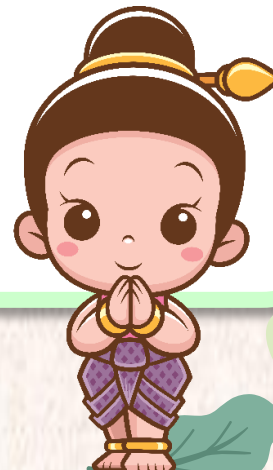
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

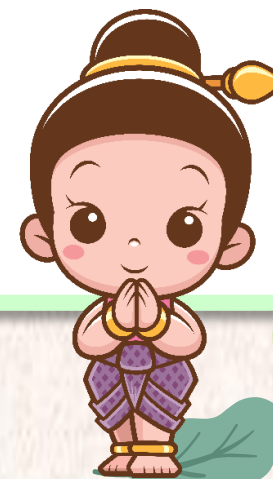
จุดประสงค์ของการท่องจำบทอาขยาน

๑. เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาไทย
๒. เพื่อให้ภาคภูมิใจในความสามารถของกวีไทย
๓. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งบทร้อยกรอง

จุดประสงค์ของการท่องจำบทอาขยาน

๔. เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรมและคติธรรม
๕. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมทางภาษา
๖. เพื่อให้ซาบซึ้งในคุณค่าของบทร้อยกรอง

ลักษณะเด่น
ของบทอาขยาน

ภาษาดี

ข้อคิดดี

ฉันทลักษณ์ดี

ความหมายดี

หลักการท่องจำ บทอาชยาน

ท่องจำบทอาขยาน
ด้วยความมั่นใจ

กวาดสายตาตาม
ตัวอักษรไปที่ละวรรค

เน้นอารมณ์ตาม
เนื้อหาบทร้อยกรอง

หลักการท่องจำ
บทอาขยาน

แบ่งจังหวะให้ถูกต้อง
ตามชนิดคำประพันธ์

ออกเสียงให้ถูกต้อง
ตามอักขรวิธี

เน้นเสียงสูง เสียงต่ำ
ตามท่วงทำนอง

นักเรียนคิดว่า

บทอาขยานจากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน

ตอน กำเนิดพลายงาม คือบทใด

แม่รักลูกลูกก็รู้ว่ารัก
จะกินนอนวอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว

คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่าวุ่นแม่ทูนหัว
แม่อย่ามัวหมองนักจงหักใจ

นางกอดจูบลูบหลังแล้วสั่งสอน
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน

อำนวยพรพलयน้อยละห้อยให้
จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
เจ้าจงอดส่ำห์ทำสม่าเสมียน
จะจากเจียนใจขาดอนาใจ

ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นร่ำอำลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม่น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณณ์

ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
แม่ก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
โื้อ้เปล่าตาต่างสะอื้นยืนตะลึง

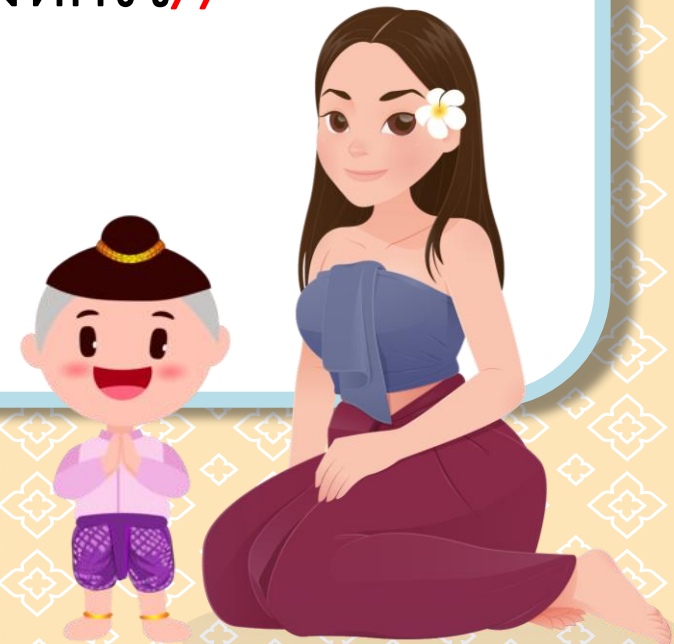
กิจกรรมแบ่งจังหวะ
การอ่านบทอาชยาน

แม่รักลูก/ลูกก็รู้/อยู่ว่ารัก//
จะกินนอน/วอนว่า/เมตตาเตือน//
แม่วันทอง/ของลูก/จงกลับบ้าน//
จะก้มหน้า/ลาไป/มิได้กลัว//

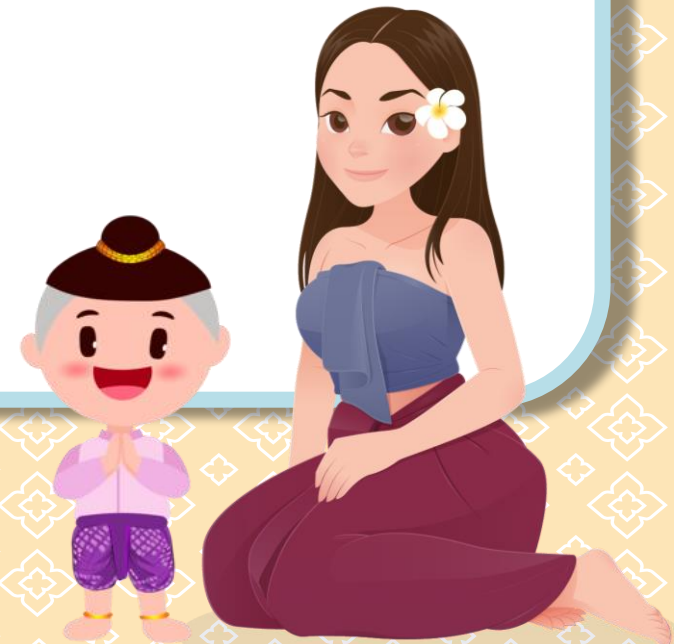
คนอื่นสัก/หมิ่นแสน/ไม่แม่นเหมือน//
จะจากเรือน/ร้างแม่/ไปแต่ตัว//
เขาจะพาล/ว่าวุ่น/แม่ทูนหัว//
แม่อย่ามัว/หมองน้ก/จงหักใจ//

นางกอดจูบ/ลูบหลัง/แล้วสั่งสอน//
พ่อไปดี/ศรีสวัสดิ์/กำจัดภัย//
ลูกผู้ชาย/ลายมือ/นั่นคือยศ//
แล้วพาลูก/ออกมา/ข้างท่าเกวียน//

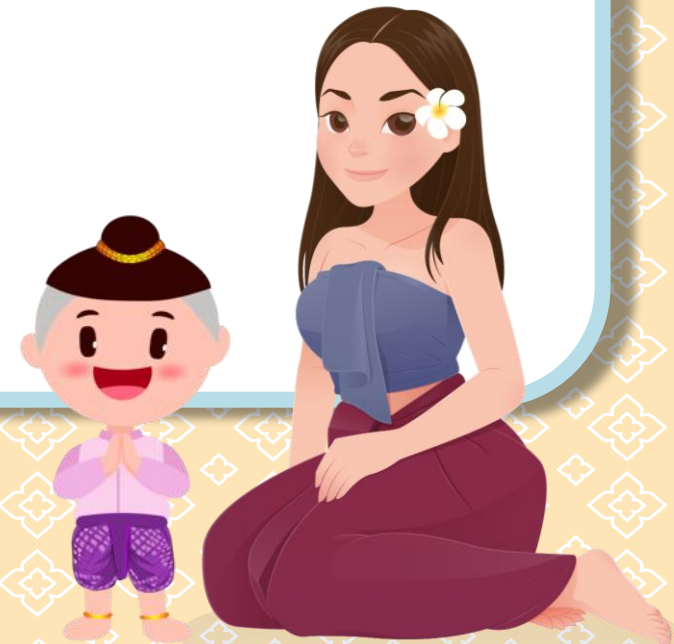
อำนวยพร/พलयน้อย/ละห้อยให้//
จนเติบโต/ยิ่งยวด/ได้บวชเรียน//
เจ้าจงอต/ส่าห์ทำ/สม่าเสมียน//
จะจากเจียน/ใจขาด/อนาถใจ//

ลูกก็แล/ดูแม่/แม่ดูลูก//
สะอื้นร่ำ/อ่ำลา/ด้วยอาลัย //
เหลียวหลังยัง/เห็นแม่/แลเขม่น//
แต่เหลียวเหลียว/เลี้ยวลับ/วับวิญญาน์//

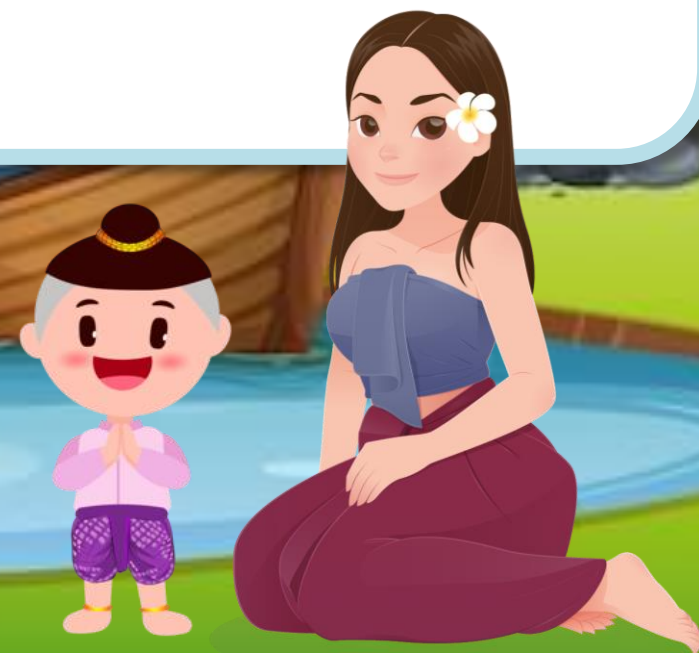
ต่างพันผูก/เพียงว่า/เลือดตาไหล//
แล้วแข็งใจ/จากนาง/ตามทางมา//
แม่มก็เห็น/ลูกน้อย/ละห้อยหา//
โื้อเปล่าตา/ต่างสะอื้น/ยื่นตะลิ่ง//

ศึกษาตัวอย่าง
การอ่านบทอาขยาน
แบบทำนองเสนาะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังการอ่าน
บทอาขยานเรื่อง **ขุนช้างขุนแผน**
ตอน **กำเนิดพลายงาม** เพื่อเป็น
แนวทางในการอ่านบทอาขยาน
ของตนเอง

แม่รักลูกลูกก็รู้ว่ารัก
จะกินนอนนอนว่าเมตตาเตือน
แม่วันทองของลูกจงกลับบ้าน
จะก้มหน้าลาไปมิได้กลัว
นางกอดจูบลูบหลังแล้วสั่งสอน
พ่อไปตีศรีสวัสดิ์กำจัดภัย
ลูกผู้ชายลายมือนั้นคือยศ
แล้วพาลูกออกมาข้างท่าเกวียน

คนอื่นสักหมื่นแสนไม่แมนเหมือน
จะจากเรือนร้างแม่ไปแต่ตัว
เขาจะพาลว่ารุ่นแม่ทูนหัว
แม่อย่ามัวหมองนักจงหักใจ
อำนาจพรพลาายน้อยละห้อยให้
จนเติบโตใหญ่ยิ่งยวดได้บวชเรียน
เจ้าจงอดส่ำห์ทำสม่าเสมียน
จะจากเจียนใจขาดอนาถใจ

ลูกก็แลดูแม่แม่ดูลูก
สะอื้นร่ำอำลาด้วยอาลัย
เหลียวหลังยังเห็นแม่แลเขม้น
แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับวับวิญญูณณ์

ต่างพันผูกเพียงว่าเลือดตาไหล
แล้วแข็งใจจากนางตามทางมา
แม่ก็เห็นลูกน้อยละห้อยหา
โื้อ้เปล่าตาต่างสะอื้นยืนตะลึง

จากหนังสือวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ขอขอบคุณสื่อเสียงประกอบการสอน
การอ่านบทอาขยาน

เรื่อง ชุนช้างชุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

จาก นางสาวสุวรรณีดา ยุพานิช

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียน เทศบาลสวนสนุก ต.ในเมือง อ.เมืองขอนแก่น จ.ขอนแก่น

สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ให้นักเรียนฝึกท่องจำ
บทอาขยานเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
ตอน กำเนิดพลายงาม

แม่รักลูก/ลูกก็รู้/อยู่ว่ารัก//
จะกินนอน/วอนว่า/เมตตาเตือน//
แม่วันทอง/ของลูก/จงกลับบ้าน//
จะก้มหน้า/ลาไป/มิได้กลัว//

คนอื่นสัก/หมิ่นแสน/ไม่แม่นเหมือน//
จะจากเรือน/ร้างแม่/ไปแต่ตัว//
เขาจะพาล/ว่าวุ่น/แม่ทูนหัว//
แม่อย่ามัว/หมองนัย/จงหักใจ//

นางกอดจูบ/ลูบหลัง/แล้วสั่งสอน//
พ่อไปดี/ศรีสวัสดิ์/กำจัดภัย//
ลูกผู้ชาย/ลายมือ/นั่นคือยศ//
แล้วพาลูก/ออกมา/ข้างท่าเกวียน//

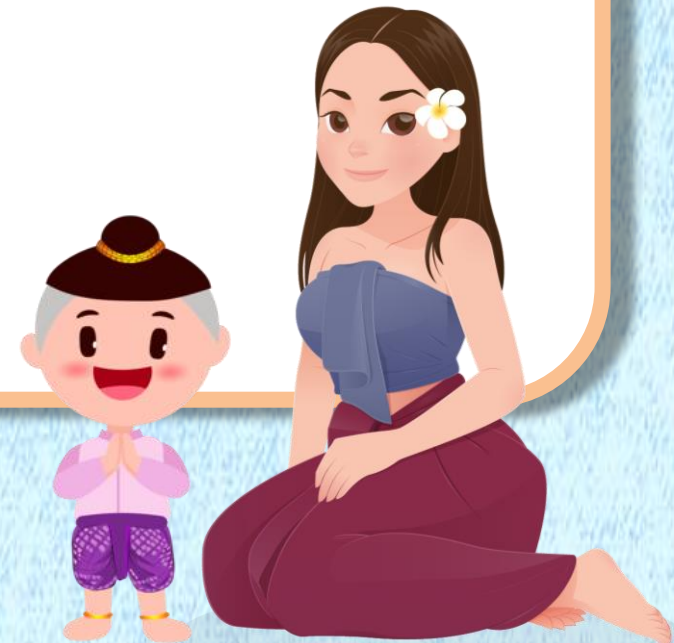
อำนวยการ/พลาญน้อย/ละห้อยให้//
จนเติบโต/ยิ่งยวด/ได้บวชเรียน//
เจ้าจงอด/ส่ำห้ำ/ส่ำน้ำเสมียน//
จะจากเจียน/ใจขาด/อนาถใจ//

ลูกก็แล/ดูแม่/แม่ดูลูก//
สะอื้นร่ำ/อำลา/ด้วยอาลัย //
เหลียวหลังยัง/เห็นแม่/แลเขม่น//
แต่เหลียวเหลียว/เลี้ยวลับ/วับวิญญาน์//

ต่างพันผูก/เพียงว่า/เลือดตาไหล//
แล้วแข็งใจ/จากนาง/ตามทางมา//
แม่มก็เห็น/ลูกน้อย/ละห้อยหา//
โื้อ้เปล่าตา/ต่างสะอื้น/ยื่นตะลิ่ง//

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙ โดยเขียนสาระสำคัญของบทอาชยานจากเรื่อง **ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม** พร้อมข้อคิด และแนวทางการนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและศึกษาบทอาชยานจากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม แล้วถอดคำประพันธ์ หาข้อคิด และแนวทางการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๑. สาระสำคัญของบทอาชยานบทนี้คืออะไร

---

๒. บทอาชยานบทนี้ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน

---

๓. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากบทอาชยานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๙
เรื่อง แนวคิดจากบทอาชยาน
- ๒) สังเกตการทำงาน of นักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการท่องจำบทอาชยาน
และการสรุปข้อคิดจากเรื่อง ชุนช้าง
ชุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๙
เรื่อง แนวคิดจากบทอาชยาน
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อประเมินความถูกต้อง

ใบงานที่ ๙ เรื่อง แนวคิดจากบทอาชยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ ท่องจำบทอาชยาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและศึกษาบทอาชยานจากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
แล้วถอดคำประพันธ์ หาข้อคิด และแนวทางการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๑. สาระสำคัญของบทอาชยานบทนี้คืออะไร

.....
.....
.....

๒. บทอาชยานบทนี้ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน

.....
.....
.....
.....

๓. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากบทอาชยานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

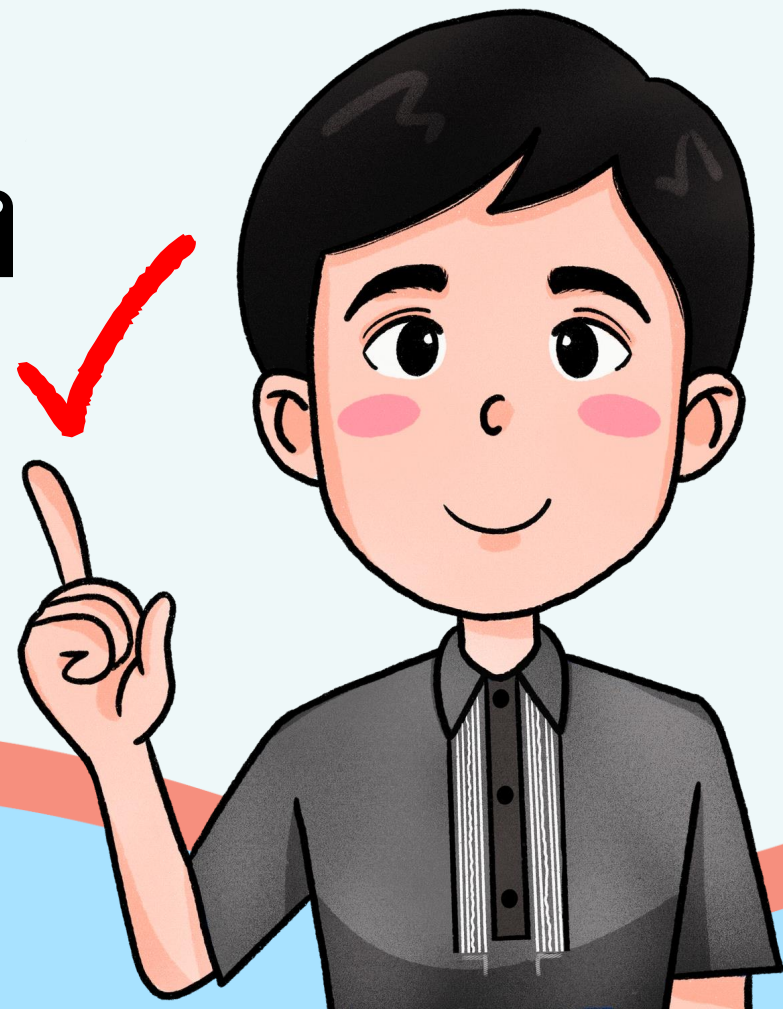
ใบงานที่ ๙

แนวคิดจากบทอาชยาน

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

๑. สาระสำคัญของบทอาขยานบทนี้คืออะไร

ความรักของแม่ที่มีต่อลูก เป็นความรักที่ยิ่งใหญ่เสมอ ยากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบเทียบกับได้ และเมื่อลูกต้องจากแม่ ก็จำเป็นที่จะต้องเอาตัวรอดให้ได้ โดยการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อมีอนาคตที่ดีในภายภาคหน้า

๒. บทอาขยานเรื่องนี้ ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน

- ❖ ความรักที่ยิ่งใหญ่เปรียบได้กับความรักของแม่ที่มีต่อลูก
- ❖ การศึกษาเล่าเรียนจะทำให้เรามีทักษะความรู้ และสามารถนำทักษะความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ

๓. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากบทอาขยาน ไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างไร

- มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดา
- ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตที่ดี

ฝึกท่องบทอาขยาน
เรื่อง ขุนช้างขุนแผน
ตอน กำเนิดพลายงาม

แม่รักลูก/ลูกก็รู้/อยู่ว่ารัก//
จะกินนอน/วอนว่า/เมตตาเตือน//
แม่วันทอง/ของลูก/จงกลับบ้าน//
จะก้มหน้า/ลาไป/มิได้กลัว//

คนอื่นสัก/หมิ่นแสน/ไม่แม่นเหมือน//
จะจากเรือน/ร้างแม่/ไปแต่ตัว//
เขาจะพาล/ว่าวุ่น/แม่ทูนหัว//
แม่อย่ามัว/หมองนัย/จงหักใจ//

นางกอดจูบ/ลูบหลัง/แล้วสั่งสอน//
พ่อไปดี/ศรีสวัสดิ์/กำจัดภัย//
ลูกผู้ชาย/ลายมือ/นั่นคือยศ//
แล้วพาลูก/ออกมา/ข้างท่าเกวียน//

อำนวยพร/พलयน้อย/ละห้อยให้//
จนเติบโตใหญ่/ยิ่งยวด/ได้บวชเรียน//
เจ้าจงอด/ส่ำห์ทำ/สม่าเสมียน//
จะจากเจียน/ใจขาด/อนาถใจ//

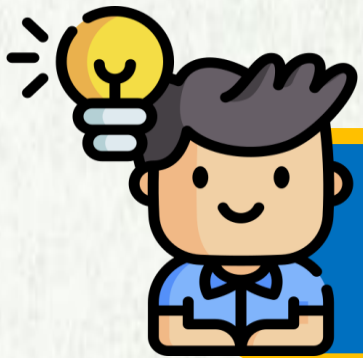

ลูกก็แล/ดูแม่/แม่ดูลูก//
สะอื้นร่ำ/อำลา/ด้วยอาลัย //
เหลียวหลังยัง/เห็นแม่/แลเขม่น//
แต่เหลียวเหลียว/เลี้ยวลับ/วับวิญญาน์//

ต่างพันผูก/เพียงว่า/เลือดตาไหล//
แล้วแข็งใจ/จากนาง/ตามทางมา//
แม่มก็เห็น/ลูกน้อย/ละห้อยหา//
โื้อ้เปล่าตา/ต่างสะอื้น/ยื่นตะลึง//

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การท่องจำบทอาขยานมีคุณค่า และมีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : เป็นการฝึกความจำ ฝึกวินัย อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทางด้านภาษา และสามารถนำข้อคิดจากบทอาขยานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

บทเรียนครั้งต่อไป

คำสรรพนามนำรู้

คู่เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ เรื่อง คำสรรพนาม
- ใบงาน เรื่อง คำสรรพนามจากวรรณคดี
เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
- หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

